

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

Початкова освіта. Інклюзивна освіта

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти:	бакалавр
Галузі знань	01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність	013 Початкова освіта

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

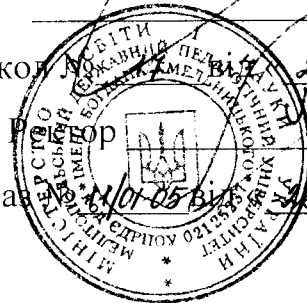
Голова Вченої ради

Солонешко А. М.

(протокол № *101-05* від *28.05* » 2020 р.)

Солонешко А. М.

(наказ № *101-05* від *28.05* » 2020 р.)

ЛИСТ-ПОГОДЖЕННЯ

Освітньої програми Початкова освіта. Інклюзивна освіта

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми
(Наказ № 02/01-05 від 27.01.2020 р.)

підпис

В.В. Чорна
прізвище, ім'я, по-батькові

Завідувач випускової кафедри

підпис

С.М. Дубяга
прізвище, ім'я, по-батькові

Голова Вченої ради інституту

підпис

О.В. Федорова
прізвище, ім'я, по-батькові

Начальник навчального відділу

підпис

Я.В. Сопіна
прізвище, ім'я, по-батькові

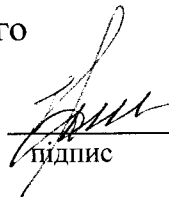
Голова науково-методичної
ради університету

підпис

Н.Є. Мілько
прізвище, ім'я, по-батькові

Голова комісії Вченої ради
МДПУ імені Богдана Хмельницького
з експертизи якості
освітніх програм спеціальностей

підпис

Н.А. Сегеда
прізвище, ім'я, по-батькові

ПЕРЕДМОВА

Склад розробників освітньої програми

1. Чорна Вікторія Володимирівна – керівник робочої групи;
2. Шевченко Юлія Михайлівна – член робочої групи зі складу викладачів;
3. Дубяга Світлана Миколаївна – член робочої групи зі складу викладачів;
4. Сасенко Юлія Олександрівна – член робочої групи зі складу викладачів.

Члени робочої групи зі складу стейкхолдерів

1. Яценко Олексій Володимирович – директор ЗЗСО №22 Мелітопольської міської ради Запорізької області;
2. Колесникова Карина Вадимівна – здобувач вищої освіти, спеціальність 013 Початкова освіта.

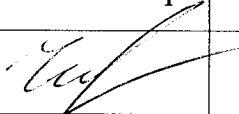
Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів

1. Лупінович Світлана Миколаївна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри реабілітаційної педагогіки та здорового способу життя, завідувач кафедри педагогіки та методик навчання Комунального закладу вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради;
2. Мельник Олександр Миколайович – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри початкової освіти Комунального закладу «ЗОІППО» Запорізької обласної ради;
3. Колодіна Тетяна Василівна – директор КУ «Інклюзивно-ресурсний центр» Мелітопольської міської ради Запорізької області
4. Коваленко Анжеліна Михайлівна – директор Мелітопольської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 4 Мелітопольської міської ради Запорізької області
5. Павлова Світлана Олегівна – директор Запорізького колегіуму «Мала гуманітарна академія» Запорізької міської ради Запорізької області

Гарант Освітньої програми

Чорна Вікторія Володимирівна, кандидат педагогічних наук, доцент

Актуалізовано:

ОП введення в дію (рік)	01.09.2019 р.			
Дата виходу стандарту та посилання на стандарт	Стандарт вищої освіти відсутній			
Перегляд ОП Дата та номер протоколу засідання Вченої ради університету	Протокол №17 від 28.05.2020 р.			
Підпис гаранта				
ПІБ гаранта ОП	Чорна В.В.			

**1. Профіль освітньої програми із спеціальності 013 Початкова освіта
освітня програма Початкова освіта. Інклюзивна освіта)**

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького Навчально-науковий інститут соціально-педагогічної та мистецької освіти Кафедра початкової освіти
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти	бакалавр
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність	013 Початкова освіта
Обмеження щодо форм навчання	Денна, заочна
Освітня кваліфікація	Бакалавр початкової освіти
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти «бакалавр» Спеціальність 013 Початкова освіта Освітня програма «Початкова освіта. Інклюзивна освіта» Вчитель початкової школи. Асистент учителя закладу загальної середньої освіти з інклюзивним навчанням
Передумови	На основі повної загальної середньої освіти, диплому молодшого спеціаліста
Мова(и) викладання	Українська
Опис предметної області	Об'єкт вивчення: є цілісний педагогічний процес, зокрема, методики навчання учнів початкової школи освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти, концептуальні основи освітньої інклюзії. Цілі навчання: підготовка здобувачів здатних до організації освітньої, виховної та розв'язкової роботи в закладі загальної середньої освіти, інклюзивному освітньому середовищі початкової школи, здійснювати методично-просвітницьку, педагогічну та виховну діяльність з урахуванням принципу дитиноцентризму, здоров'язбереження осіб з особливими освітніми потребами, здатних критично оцінювати сучасний стан початкової освіти та реалізовувати ефективні способи взаємодії всіх учасників освітнього процесу в початковій школі закладів загальної середньої освіти. Теоретичний зміст предметної області: концепції, принципи, які формують професійну компетентність фахівця в галузі початкової освіти: основні методики

	<p>навчання та виховання дітей в початковій школі, в т. ч. в інклюзивному класі, організації інклюзивного освітнього середовища початкової школи.</p> <p>Методи, методики та технології: словесні, наочні, практичні, практико-теоретичні, пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, частково-пошукові, проблемні, дослідницькі, індуктивні, дедуктивні; здоров'язберезувальні технології, інформаційно-комунікаційні технології, комунікативно-мовленнєві, соціально-комунікативні, розвиткові, діагностичні, пропедевтичні, особистісно зорієнтовані, діяльнісні, індивідуально-диференційованого навчання та методики виховного спрямування.</p> <p>Інструменти та обладнання: комп'ютерна техніка, мережеві системи пошуку та обробки інформації; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні; мультимедійне обладнання; програми статистичної обробки та візуалізації даних, сучасні інформаційні та комунікаційні технології (зокрема, платформа Moodle).</p>
<p>Академічні та професійні права випускників</p>	<p>Можливість навчання за програмою першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної освіти.</p>
<p>2 – Обсяг кредитів ЄКТС, необхідних для здобуття відповідного ступеня вищої освіти</p>	
<p>Обсяг освітньої програми ЄКТС</p>	<p>Обсяг освітньо-професійної програми бакалавра на основі повної загальної середньої освіти або диплома молодшого спеціаліста становить 240 кредитів ЄКТС. Обов'язкові освітні компоненти – 180 кредитів ЄКТС, 5400 год. Вибіркові освітні компоненти – 60 кредитів ЄКТС, 1800 год. 25% обсягу освітньої програми спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю.</p>
<p>3 – Мета освітньої програми</p>	
<p>Забезпечити освіту із широким доступом до працевлаштування, підготувати здобувачів до знайомлення з сучасними уявленнями про цілі і завдання початкової освіти, проблеми навчання і виховання школярів закладів загальної середньої освіти, традиційні та інноваційні підходи до їх вирішення; опанування предметно-спеціальними (фаховими) і загальними (міжособистісними, системними) компетенціями; здобуття базових знань про теоретико-методологічні засади й ключові результати досліджень з психолого-педагогічних проблем та професійної підготовки здобувачів. Успішне завершення програми передбачає здобуття фундаментальних та професійно-орієнтованих знань та вмінь, здатності вирішувати типові професійні завдання в галузі початкової та інклюзивної освіти, інтересу до професійної діяльності</p>	

для подальшого навчання.

4 – Характеристика освітньої програми

Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Формування і розвиток професійної компетентності для здійснення інноваційної діяльності щодо організації освітнього середовища початкової школи з урахуванням сучасних вимог галузевого законодавства та нормативно-інструктивних матеріалів у сфері початкової та інклюзивної освіти. Акцентує увагу на компетентностях фахівця педагогічної галузі, здатного організувати освітнє середовище для дітей молодшого шкільного віку, в т.ч. і дітей з особливими освітніми потребами.
Особливості програми	<p>Програма побудована на дослідницькому, практико-орієнтованому та компетентнісному підходах; на засадах формування універсальних компетентностей (soft skills).</p> <p>Особливостями програми є:</p> <ul style="list-style-type: none"> - досвід організації роботи з молодшими школярами та з дітьми з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного навчання; - можливість застосування наукової інфраструктури університету для проведення фундаментальних та прикладних досліджень у галузі початкової та інклюзивної освіти на базі лабораторій університету (Педагогічна лабораторія початкової школи, Центр корекційно-розвивальних технологій, Лабораторія психофізіологічних досліджень); - дотримання стандартів академічної доброчесності.

5 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання

Придатність до працевлаштування	<p>Випускників програми призначено для освітньо-виховної, науково-методичної та організаційно-навчальної діяльності в системі освіти України відповідно до отриманої спеціальності.</p> <p>Здобувач освітнього ступеня бакалавра готується для здійснення освітньо-виховної діяльності на основі сучасних наукових досягнень педагогічної теорії та практики.</p> <p>Бакалавр може бути використаний для роботи в закладах освіти, освітньо-виховних, наукових і методичних установах на посадах, передбачених для заміщення спеціалістами з вищою освітою типовими номенклатурами посад.</p>
--	---

Подальше навчання	Можливість навчання за програмою другого (магістерського) рівня вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної освіти.
6 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентоцентроване навчання, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання, індивідуально-творчий та практико-орієнтоване навчання. Лекції, семінарські та практичні заняття в малих групах, самостійна робота на основі підручників та конспектів, консультації із викладачами, підготовка дипломної роботи (не обов'язкова за освітньо-професійною програмою).
Оцінювання	Бально-накопичувальна система, що передбачає оцінювання здобувачів вищої освіти за всіма видами аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності, спрямовані на опанування навчального навантаження з освітньої програми: поточний контроль, поетапний, модульний, підсумковий контроль, письмові, усні екзамени, тестування, есе, презентації, заліки з навчальної та виробничої практики (педагогічної).
7 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 3. Здатність планувати та управляти часом.</p> <p>ЗК 4. Здатність до розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК 5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово у професійній діяльності.</p> <p>ЗК 6. Здатність використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p>

	<p>ЗК 9. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК 10. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК 11. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК 12. Володіння однією з іноземних мов на рівні професійного і побутового спілкування.</p>
<p>Фахові компетентності спеціальності (ФК)</p>	<p>ФК 1. Здатність ефективно працювати в умовах сучасної початкової школи.</p> <p>ФК 2. Здатність працювати з інформацією і знаннями з методик в галузі початкової освіти та освітніх педагогічних технологій.</p> <p>ФК 3. Здатність планувати психолого-педагогічну діяльність, усвідомлювати мету та конкретизувати її у завданнях.</p> <p>ФК 4. Здатність здійснювати навчання та виховання учнів відповідно до психолого-педагогічних закономірностей і принципів.</p> <p>ФК 5. Здатність визначати зміст, основні форми та методи навчально-виховної роботи.</p> <p>ФК 6. Здатність поєднувати навчальну та позанавчальну роботу для досягнення поставленої мети.</p> <p>ФК 7. Здатність використовувати досягнення психолого-педагогічної науки та практики у власній діяльності.</p> <p>ФК 8. Здатність до моделювання навчально-виховного процесу у загальноосвітньому навчальному закладі (в т. ч. й інклюзивному), методів планування навчально-виховного процесу у ЗЗСО.</p> <p>ФК 9. Здатність до розроблення програм та методик, технологій навчання і виховання молодших школярів.</p> <p>ФК 10. Здатність демонструвати глибокі знання з методик та технологій навчання в початковій школі.</p> <p>ФК 11. Здатність застосовувати знання при вирішенні складних задач і проблем у процесі навчання або у професійній діяльності, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій.</p> <p>ФК 12. Здатність до моделювання уроків за різними навчальними технологіями, використання сучасних методів і методичних прийомів навчання на уроках у</p>

початкових класах.

ФК 13. Здатність планувати, аналізувати і проводити навчально-виховну діяльність, спрямовану на розвиток особистості в початкових закладах освіти.

ФК 14. Здатність ефективного використанні наявних та створювати (за потреби) нові електроні (цифрові) освітні ресурси

ФК 15. Здатність користуватися науковою, навчально-методичною та довідковою літературою з актуальних питань сучасної початкової школи.

ФК 16. Здатність вивчати, аналізувати та застосовувати під час планування освітнього процесу професійну літературу

ФК 17. Здатність до організації взаємодії з профільними фахівцями щодо планування освітнього процесу

ФК 18. Здатність до організації та проведення педагогічної діагностики учня

ФК 19. Здатність до здійснення освітнього процесу

ФК 20. Здатність до використання в освітньому процесі системи теоретичних знань з освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової освіти

ФК 21. Здатність до використання у освітньому процесі методик навчання освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової освіти в інклюзивному класі

ФК 22. Здатність до організації взаємодії з батьками в різних формах

ФК 23. Здатність до створення безпечних, та психологічно комфортних умов освітнього процесу

ФК 24. Здатність до створення здоров'язберезувального освітнього середовища, зорієнтованого на особистісний, творчий і духовний розвиток учнів

ФК 25. Здатність до врахування при створенні освітнього середовища індивідуальних потреб учнів, в тому числі обдарованих дітей, дітей, які мають особливі освітні потреби

8 – Програмні результати навчання

ПРН 1. Наполегливо досягати поставленої мети,

прагнути до постійної та систематичної роботи, спрямованої на вдосконалення професійно-педагогічної майстерності та якісно виконувати роботу у професійній сфері.

ПРН 2. Грамотно висловлюватися в усній та писемній формі, використовувати мову професійного спілкування, пояснювати й характеризувати факти і явища державною мовою.

ПРН 3. Грамотно розробляти матеріали занять та їх викладати відповідно до вимог початкової школи.

ПРН 4. Використовувати новітні освітні технології, програмне забезпечення й сучасні технічні засоби навчання.

ПРН 5. Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.

ПРН 6. Впроваджувати прийоми мотивації, самомотивації на шляху до досягнення спільної мети, виявляти вміння адаптувати свою поведінку до прийняття системи цінностей іншого.

ПРН 7. Бути творчою та креативною особистістю, підвищувати рівень педагогічної культури.

ПРН 8. Працювати нетрадиційно, усувати формалізм і одноманітність у роботі.

ПРН 9. Використовувати відповідні наукові дослідження та застосовувати дослідницькі професійні навички в професійно-педагогічній діяльності.

ПРН 10. Користуватися сучасними педагогічними технологіями при підготовці і проведенні навчально-виховного процесу початкової школи.

ПРН 11. Демонструвати вміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей.

ПРН 12. Застосовувати знання при вирішенні складних задач і проблем у процесі навчання або у професійній діяльності, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій.

ПРН 13. Пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел та ефективного використання на практиці різних теорій в області комунікації.

- ПРН 14.** Здатність аналізувати та опрацьовувати нормативні документи з метою їх використання у професійній діяльності
- ПРН 15.** Здатність аналізувати перспективні підходи до навчання, розвитку, виховання й соціалізації учнів
- ПРН 16.** Володіти новими інноваційними технологіями у професійній сфері.
- ПРН 17.** Здатність застосовувати сучасні підходи до навчання, розвитку, виховання й соціалізації учнів під час планування освітнього процесу
- ПРН 18.** Налагоджувати співпрацю з представникам різних професійних груп та організацій.
- ПРН 19.** Проектувати програми спільної діяльності учня й учителя на уроках у початковій школі в умовах упровадження нових педагогічних технологій.
- ПРН 20.** Застосовувати знання при вирішенні складних задач і проблем у процесі навчання або у професійній діяльності, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.
- ПРН 21.** Практично використовувати комунікаційні навички, ефективно застосовувати комунікаційних концепцій, використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ПРН 22.** Використання сучасних методів і методичних прийомів навчання на уроках у початкових класах.
- ПРН 23.** Застосовування іноземної мови на загальному та загально-професійному рівнях; вміння будувати міжособистісну взаємодію, працювати в групах, щоб локалізувати, отримати та опрацювати дані для вирішення завдання дослідження.
- ПРН 24.** Здатність до організації освітнього процесу з використанням сучасних педагогічних технологій інклюзивної освіти.
- ПРН 25.** Здатність реалізовувати сучасні методики навчання освітніх галузей, передбачених Державним стандартом початкової освіти, під час проектування уроку
- ПРН 26.** Розробляти спільно з профільними фахівцями індивідуальні програми розвитку та навчання учнів, які потребують особливої уваги

	<p>ПРН 27. Реалізувати сучасні методики навчання освітніх галузей, передбачених Державним стандартом початкової освіти, під час проектування уроку в інклюзивних класах</p> <p>ПРН 28. Здатність організувати та залучати учасників освітнього процесу до створення здоров'язбережувального освітнього середовища, середовища, яке зорієнтоване на особистісний, творчий і духовний розвиток учнів</p>
9 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	<p>Освітній процес за програмою «Початкова освіта. Інклюзивна освіта» спеціальності здійснюють загальноуніверситетські кафедри, а також безпосередньо кафедра початкової освіти, яка є випусковою. Добір і комплектація кадрів в університеті здійснюється відповідно до чинного законодавства, нормативних документів Міністерства освіти і науки України, «Порядок проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад» та «Положення про порядок роботи конкурсної комісії по відбору кандидатур на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників МДПУ імені Богдана Хмельницького». Усі штатні посади науково-педагогічних працівників заміщено на основі обрання за конкурсом відповідно до визначеної процедури. Викладачі працюють на основі укладених відповідним чином строкових трудових договорів та індивідуальних контрактів.</p> <p>Доктори і кандидати наук: педагогічних, філософських, технічних, філологічних.</p> <p>ЗВО забезпечує підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників не рідше одного разу на п'ять років відповідно до ст. 60 Закону України «Про вищу освіту» та ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти (Постанова КМУ від 30.12.2015 р., № 1187).</p> <p>Конкретні форми підвищення кваліфікації визначає ЗВО.</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p>В університеті створена достатня матеріально-технічна база для підготовки фахівців освітньо-професійної програми «Початкова освіта. Інклюзивна освіта».</p> <p>Освітній процес з викладання фахових дисциплін в достатній кількості забезпечений спеціалізованими кабінетами: лекційна аудиторія, ауд. 143; Педагогічна лабораторія початкової школи; кабінет педагогіки та психології початкової освіти, ауд. 139; кабінет методик початкової освіти, ауд. 134; кабінет</p>

	комп'ютерних технологій, ауд. 131; бібліотека, читальний зал, спортивні зали, комп'ютерні лабораторії.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Забезпеченість освітньої програми підготовки бакалаврів відповідно до умов ліцензування (Постанова КМУ від 30.12.2015 р. №1187) та акредитації ЗВО, зокрема, наявність: науково-методичних комплексів дисциплін (у тому числі електронні версії); навчальної та навчально-методичної літератури, статистичних матеріалів; методичних рекомендацій для проведення практичних і самостійних робіт; бібліотечного фонду фаховими, у т.ч. міжнародними, періодичними виданнями та інтернет-ресурсами. Навчальний процес забезпечений елементами дистанційного навчання за програмою Moodle.</p> <p>Забезпечення доступу здобувачів вищої освіти до Інтернет-ресурсу та використання пакетів спеціалізованих ліцензованих програм, обладнання аудиторій сучасними засобами навчання.</p>
10 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Національна кредитна мобільність реалізується у рамках міжуніверситетських договорів про встановлення науково-освітніх відносин для задоволення потреб розвитку освіти і науки.
Міжнародна кредитна мобільність	Випускова кафедра має договори про співпрацю з міжнародними університетами. Допускається перезарахування кредитів, отриманих в інших університетах, за умови відповідності набутих компетентностей.

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК-01	Вікова фізіологія та валеологія	3	Екзамен
ОК-02	Історія та культура України	3	Екзамен
ОК-03	Українська мова	3	Екзамен
ОК-04	Філософія	3	Екзамен
ОК-05	Правознавство	3	Залік
ОК-06	Іноземна мова	10	Залік, екзамен
ОК-07	Інформаційно-комунікаційні технології	3	Залік
ОК-08	Охорона праці з безпекою життєдіяльності	3	Залік
ОК-09	Теоретичні основи початкового курсу математики	4	Екзамен
ОК-10	Основи природознавства	4	Екзамен
ОК-11	Сучасна українська мова з практикумом	5	Екзамен
ОК-12	Загальні основи педагогіки зі вступом до спеціальності	4	Екзамен
ОК-13	Історія педагогіки	3	Залік
ОК-14	Основи інклюзивної педагогіки	5	Диф. залік
ОК-15	Основи наукових досліджень	3	Залік
ОК-16	Дидактика початкової освіти	4	Екзамен
ОК-17	Педагогіка	3	Екзамен
ОК-18	Психологія загальна та вікова	8	Залік, екзамен
ОК-19	Педагогічні технології в початковій школі	3	Екзамен
ОК-20	Методика навчання мовно-літературної освітньої галузі	7	Екзамен
ОК-21	Методика навчання математичної освітньої галузі	9	Екзамен
ОК-22	Методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» з навчальною практикою	15	Екзамен
ОК-23	Методика навчання дизайну і технологій у початковій школі	4	Екзамен
ОК-24	Методика навчання фізичної культури	4	Залік
ОК-25	Методика навчання учнів з особливими освітніми потребами	4	Залік
ОК-26	Методика роботи асистента вчителя в інклюзивному класі з курсовою роботою	4	Екзамен
ОК-27	Методика навчання мистецької освітньої галузі	4	Екзамен
ОК-28	Основи інформатики в початковій школі	3	Екзамен
ОК-29	Практикум з інклюзивної освіти з навчальною практикою	34	Залік, екзамен

ОК-30	Курсова робота з психолого-педагогічних дисциплін	3	Диф. залік
ОК-31	Курсова робота з фахових дисциплін	3	Диф. залік
ОК-32	Навчальна (педагогічна) практика	3	залік
ОК-33	Виробнича практика (педагогічна)	6	Диф. залік
Загальний обсяг обов'язкових компонентів:		180	
Вибіркові освітні компоненти			
ВК-01	Антропологія	3	Залік
ВК-02	Основи землезнавства	3	Залік
ВК-03	Основи сенсорної інтеграції в початковій школі	3	Залік
ВК-04	Основи сучасної екології з методикою	3	Залік
ВК-05	Педагогічна психологія	3	Залік
ВК-06	Корекційна педагогіка	4	Залік
ВК-07	Організація екологічного виховання в початковій школі	4	Залік
ВК-08	Основи дефектології та логопедії	4	Залік
ВК-09	Спеціальна психологія	4	Залік
ВК-10	Основи нейропсихології	4	Залік
ВК-11	Спецкурс «Навчання через гру»	3	Залік
ВК-12	Екоетика	3	Залік
ВК-13	Методика навчання російської мови	3	Залік
ВК-14	Порушення письма та читання у молодших школярів	3	Залік
ВК-15	Каліграфія	3	Залік
ВК-16	Психолого-педагогічний супровід осіб з особливими потребами в умовах інклюзивного навчання	4	Залік
ВК-17	Основи інтегрованого навчання з методикою	4	Залік
ВК-18	Сучасні оздоровчі технології для дітей з проблемами в розвитку	4	Залік
ВК-19	Організація та управління у початковій освіті	4	Залік
ВК-20	Тренінг професійного самовизначення	4	Залік
ВК-21	Дитяча література	3	Залік
ВК-22	Основи культури і техніки мовлення	3	Залік
ВК-23	Духовно-моральний розвиток молодшого школяра в кроскультурному просторі	3	Залік
ВК-24	Тьюторська допомога	3	Залік
ВК-25	Організація дозвілля молодших школярів засобами артпедагогіки	3	Залік
ВК-26	Методика позакласної та позашкільної роботи з дітьми з особливими потребами	3	Залік
ВК-27	Методика навчання розв'язування сюжетних задач	3	Залік
ВК-28	Основи сценічного та екранного мистецтва з	3	Залік

	методикою навчання		
ВК-29	Основи хореографії з методикою навчання	3	Залік
ВК-30	Анімаційна діяльність педагога-організатора	3	Залік
Загальний обсяг вибіркового компонента:		60	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240	

2.2. Структурно-логічна схема ОП «Початкова освіта. Інклюзивна освіта»

Освітні компоненти програми

семестр	ОБОВ'ЯЗКОВІ КОМПОНЕНТИ								ВИБІРКОВІ КОМПОНЕНТИ					
I	Вікова фізіологія та валеологія	Основи природознавства	Теоретичні основи початкового курсу математики	Загальні основи педагогіки зі спеціальності	Психологія загальна та вікова	Історія педагогіки	Іноземна мова	Практикум з інклюзивної освіти з навчальною практикою						
II	Історія та культура України	Українська мова	Сучасна українська мова з практикумом	Основи інклюзивної педагогіки	Психологія загальна та вікова	Основи наукових досліджень	Іноземна мова	Практикум з інклюзивної освіти з навчальною практикою						
III	Філософія	Дидактика початкової освіти	Правознавство				Іноземна мова	Практикум з інклюзивної освіти з навчальною практикою	Антропологія	Основи землезнавства	Основи сенсорної інтеграції в початковій школі	Основи сучасної екології з методикою	Педагогічна психологія	
IV	Інформаційно-комунікаційні технології	Педагогіка	Методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ з навчальною практикою»				Іноземна мова	Практикум з інклюзивної освіти з навчальною практикою	Корекційна педагогіка	Організація екологічного виховання в початковій школі	Основи дефектології та логопедії	Спеціальна психологія	Основи нейропсихології	
V	Методика навчання мовно-літературної освітньої галузі	Методика навчання математичної освітньої галузі	Методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ з навчальною практикою»					Практикум з інклюзивної освіти з навчальною практикою	Спецкурс «Навчання через рух»	Екоетика	Методика навчання російської мови	Порушення письма та читання у молодших школярів	Каліграфія	
VI	Методика навчання мовно-літературної освітньої галузі	Методика навчання математичної освітньої галузі	Методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ з навчальною практикою»					Практикум з інклюзивної освіти з навчальною практикою	Психолого-педагогічний супровід осіб з особливими потребами в умовах інклюзивного навчання	Основи інтегрованого навчання з методикою	Сучасні оздоровчі технології для дітей з проблемами в розвитку	Організація та управління у початковій освіті	Тренінг професійного самовизначення	
VI I	Педагогічні технології в початковій школі	Методика навчання математичної освітньої галузі	Методика навчання дизайну і технологій у початковій школі	Методика навчання фізичної культури	Методика навчання учнів з особливими потребами				Дитяча література	Основи культури і техніки мовлення	Духовно-моральний розвиток молодшого школяра в крескультурному просторі	Тьюторська допомога	Організація дозвілля молодших школярів засобами артпедагогіки	
VI II	Охорона праці з безпекою життєдіяльності			Основи інформатики в початковій школі	Методика навчання мистецької освітньої галузі	Методика роботи асистента вчителя в інклюзивному класі з курсовою роботою			Методика позакласної та позашкільної роботи з дітьми з особливими потребами	Методика навчання розв'язування южетних задач	Основи сценічного та екранного мистецтва з методикою навчання	Основи хореографії з методикою навчання	Анімаційна діяльність педагога-організатора	

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здобувачів вищої освіти здійснюється у формі складання: <ul style="list-style-type: none"> - комплексного кваліфікаційного екзамену із педагогіки, психології та окремих методик початкової освіти або виконання та публічного захисту дипломної роботи - комплексного екзамену з основ інклюзивної освіти або виконання та публічного захисту дипломної роботи.
Вимоги до комплексного екзамену	Комплексний кваліфікаційний іспит із педагогіки, психології та окремих методик початкової освіти і комплексного екзамену з основ інклюзивної освіти мають на меті перевірку процесу оволодіння студентами знаннями, вміннями та навичками навчання та виховання, усвідомлення науково-теоретичних основ діяльності вчителя та асистента вчителя у інклюзивному класі, встановлення освітньої та професійної кваліфікації.
Вимоги до кваліфікаційної роботи	Кваліфікаційна робота з педагогіки або методик початкової освіти чи кваліфікаційна робота з основ інклюзивної освіти складається з демонстрації особистого виступу (на якому студент демонструє рівень володіння проблематикою дослідження, практичні результати дослідження). До роботи додаються реферат, зовнішня рецензія, анотація іноземною мовою, подання.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-професійної програми

	ЗК 1	ЗК 2	ЗК 3	ЗК 4	ЗК 5	ЗК 6	ЗК 7	ЗК 8	ЗК 9	ЗК 10	ЗК 11	ЗК 12	ФК 1	ФК 2	ФК 3	ФК 4	ФК 5	ФК 6	ФК 7	ФК 8	ФК 9	ФК 10	ФК 11	ФК 12	ФК 13	ФК 14	ФК 15	ФК 16	ФК 17	ФК 18	ФК 19	ФК 20	ФК 21	ФК 22	ФК 23	ФК 24	ФК 25		
ОК-01	+	+				+	+	+					+			+																			+	+	+		
ОК-02				+				+	+	+	+				+			+					+							+			+						
ОК-03		+	+		+					+		+									+			+			+					+				+			
ОК-04	+				+	+		+	+							+	+																						
ОК-05		+		+			+		+									+					+																
ОК-06	+	+			+		+	+	+	+	+	+	+	+						+				+						+									
ОК-07		+		+							+					+				+																+	+		
ОК-08			+			+			+	+					+									+						+									+
ОК-09		+			+		+	+		+		+												+												+			+
ОК-10	+				+	+	+				+		+	+									+														+	+	
ОК-11	+			+	+								+							+									+	+									
ОК-12			+	+											+	+				+										+									
ОК-13							+	+									+																	+				+	
ОК-14	+						+	+				+															+					+							
ОК-15		+										+											+																
ОК-16					+		+	+																						+					+			+	
ОК-17	+	+		+			+	+		+	+		+		+	+		+	+							+							+	+			+		
ОК-18	+				+													+													+	+							+
ОК-19				+	+		+														+	+		+															
ОК-20	+	+	+	+			+						+			+				+	+	+	+	+							+			+					
ОК-21		+			+		+	+			+		+										+							+				+					+
ОК-22	+			+		+			+		+					+				+	+												+				+		+
ОК-23	+	+	+											+						+	+	+	+	+	+												+		
ОК-24		+	+										+		+					+	+	+	+	+						+							+		

OK-25							+			+	+							+	+													+		+		+													
OK-26	+						+	+			+																								+														
OK-27				+			+								+	+																					+												
OK-28	+				+	+	+				+	+									+														+		+	+											
OK-29			+			+			+		+				+	+	+	+																			+												
OK-30			+		+		+					+			+		+		+	+	+																+	+											
OK-31	+	+					+	+					+		+	+	+	+	+																	+	+												
OK-32	+	+		+			+		+		+									+																+		+											
OK-33	+	+		+			+		+					+	+						+																		+										
BK-01	+						+																															+			+		+						
BK-02	+							+	+			+																											+										
BK-03		+				+										+	+	+																					+		+								
BK-04	+	+			+												+	+	+																														
BK-05		+					+	+	+	+					+	+																									+								
BK-06								+	+								+	+	+																						+								
BK-07	+				+	+	+				+	+																															+	+					
BK-08					+	+	+	+													+	+																			+	+							
BK-09				+			+				+					+	+																											+					
BK-10	+	+				+				+					+	+																											+						
BK-11	+				+	+	+			+																																		+	+				
BK-12				+																																								+					
BK-13	+				+	+	+			+	+																																		+	+			
BK-14				+			+			+						+	+																													+			
BK-15		+			+		+	+		+																																			+		+		
BK-16	+	+			+	+	+			+	+																																		+	+			
BK-17								+		+																																			+				
BK-18		+			+		+																																						+	+			
BK-19				+																																										+	+		
BK-20						+	+	+	+																																					+	+		
BK-21	+				+	+	+		+																																						+		+

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньо-професійної програми

	ПРН 1	ПРН 2	ПРН 3	ПРН 4	ПРН 5	ПРН 6	ПРН 7	ПРН 8	ПРН 9	ПРН 10	ПРН 11	ПРН 12	ПРН 13	ПРН 14	ПРН 15	ПРН 16	ПРН 17	ПРН 18	ПРН 19	ПРН 20	ПРН 21	ПРН 22	ПРН 23	ПРН 24	ПРН 25	ПРН 26	ПРН 27	ПРН 28	
ОК-01												+			+		+				+						+		+
ОК-02		+			+						+		+																
ОК-03		+				+					+											+		+					
ОК-04	+			+							+	+																	
ОК-05		+							+					+															
ОК-06	+						+																	+					
ОК-07				+									+									+			+				
ОК-08					+				+									+											
ОК-09			+	+				+														+		+					
ОК-10				+					+				+			+													+
ОК-11		+	+											+															
ОК-12					+	+	+		+						+														
ОК-13	+			+								+					+							+		+			+
ОК-14										+		+			+										+				+
ОК-15						+	+	+		+	+		+	+												+			
ОК-16					+						+		+											+					
ОК-17										+		+		+			+										+		
ОК-18					+					+		+					+					+							+
ОК-19				+						+						+				+		+		+					

6. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

Законодавчою базою формування системи внутрішнього забезпечення якості в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького виступає Закон України «Про вищу освіту» (розділ 5, стаття 16). За вимогами Закону система внутрішнього забезпечення якості є одним з трьох елементів системи забезпечення якості вищої освіти.

Аналіз процедур та заходів системи внутрішнього забезпечення якості в Університеті наводяться нижче.

Процедури та заходи системи внутрішнього забезпечення якості згідно Закону України «Про вищу освіту»	Оцінка стану формування і застосування відповідних процедур та заходів в Університеті
1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти	Розроблені та діють: <ul style="list-style-type: none"> - Положення про організацію освітнього процесу Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького, - Положення про участь здобувачів вищої освіти у забезпеченні якості освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького, - Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького, - Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького.
2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм	Здійснюється щорічно відповідно до: <ul style="list-style-type: none"> - Положення про освітню програму підготовки здобувачів вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького, - Положення про гарантів освітніх програм у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького
3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-	Впроваджено механізм оцінювання досягнень здобувачів – претендентів на отримання стипендій; оцінювання науково-педагогічних працівників на

<p>педагогічних працівників ЗВО та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб</p>	<p>основі рейтингів науково-дослідної, методичної та організаційної роботи і рейтингування викладачів за результатами анкетування здобувачів. Регулюється:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Правилами призначення академічних і соціальних стипендій здобувачам вищої освіти Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького, - Положенням про рейтингове оцінювання результативності професійної діяльності та професійної активності науково-педагогічних працівників Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького. Результати оцінки та рейтингування оприлюднюються на веб-сайті Університету.
<p>4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників</p>	<p>Відбувається на регулярній основі. Ведеться робота над посиленням практичної складової підвищення кваліфікації НПП в системі післядипломної та неформальної освіти, зокрема, шляхом проходження стажувань на підприємствах, установах, організаціях в межах України та закордоном, участі у міжнародних проектах, грантових програмах, навчання за сертифікаційними програмами.</p>
<p>5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у т.ч. самостійної роботи здобувачів, за кожною освітньою програмою</p>	<p>Забезпечено необхідними ресурсами (матеріальна база, навчально-методичне та інформаційно-технічне забезпечення, освітня платформа Moodle). Реалізуються заходи щодо удосконалення організації самостійної роботи здобувачів, в т.ч. через постійний моніторинг, оновлення змісту дисциплін, освітню платформу Moodle.</p>
<p>6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом</p>	<p>Використовуються інформаційні системи ЄДЕБО, ЦОДТ.</p>
<p>7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації</p>	<p>Інформація про освітньо-професійну програму, ступені вищої освіти та професійні кваліфікації оприлюднюється на веб-сайті університету https://mdpu.org.ua/ та кафедри http://inst.mdpu.org.ua/navchalno-naukovij-institut-sotsial/1kafedra-pochatkovoyi-osvity/osvitnij-protses-kafedri-pochatkovoyi-osviti/</p>
<p>8) забезпечення дотримання академічної</p>	<p>В ЗВО наявне Положення про запобігання академічному плагіату в освітній діяльності МДПУ імені Богдана Хмельницького. Положення</p>

<p>доброчесності працівниками ЗВО та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників ЗВО і здобувачів вищої освіти</p>	<p>спрямоване на формування академічної доброчесності та поваги до права інтелектуальної власності, на впровадження практики належного цитування і методів запобігання поширення плагіату, визначає процедури розгляду, фіксування фактів та відповідальність за плагіат.</p> <p>Для здобувачів вищої освіти затверджено Положення про дипломні роботи на здобуття освітніх ступенів бакалавра та магістра у МДПУ імені Богдана Хмельницького.</p> <p>В університеті створено Комісію з питань академічної доброчесності та запобігання плагіату освітній діяльності.</p>
<p>9) інші процедури і заходи</p>	<p>Діючу інституційну структуру системи внутрішнього забезпечення якості відображено у Положенні про організацію освітнього процесу Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького.</p>

Перелік нормативних документів, на яких базується освітня програма

- Закон України від 01.07.2014 р. No 1556 VII «Про вищу освіту» [Режим доступу: [http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145 - 19](http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19)]
- Закон України від 05.09.2017 р. «Про освіту» – [Режим доступу: [http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145 - 19](http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19)]
- Постанова Кабінету Міністрів України в ід 29.04.2015 р. No 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» [Режим доступу: [http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266 - 2015 - п](http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-p)]
- Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. No 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» [Режим доступу: [http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341- 2011 - п](http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-p)]
- Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010ДК 003:2010 [Режим доступу: <http://www.dk003.com>]
- Професійний стандарт "Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти" <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1143732-18#Text>
- Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджені Наказом Міністерства освіти і науки України від 01 червня 2016 р. № 600 (зі змінами) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osvitii-nauki-ukrayini/metodichni-rekomendaciyi-vo>

- Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010ДК 003:2010 [Режим доступу: <http://www.dk003.com>];
- Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система: довідник користувача / пер. з англ.; за ред. Ю.М.Рашкевича та Ж.В.Таланової. – Львів: видавництво Львівської політехніки, 2015. – 106 с.
- Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти. – К.: Ленвіт, 2006. – 35 с.
- Структури кваліфікацій для Європейського простору вищої освіти (The framework of qualifications for the European Higher Education Area).
- Структури ключових компетенцій, які розглядаються як необхідні для всіх у суспільстві, заснованому на знаннях (Key Competences for Lifelong learning: A European Reference Framework – IMPLEMENTATION OF "EDUCATION AND TRAINING 2010", Work programme, Working Group В "Key Competences", 2004.
- ESG – http://ihed.org.ua/images/pdf/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf.
- ISCED (МСКО) 2011 – <http://www.uis.unesco.org/education/documents/isced-2011-en.pdf>.
- ISCED-F (МСКО-Г) 2013 – <http://www.uis.unesco.org/Education/Documents/isced-fields-of-education-training-2013.pdf>.